

ριών τρίτων, πεπλανημένων ἢ ἀπὸ σκοποῦ ἀνυχριβῶν.

Ἄλλ' ἂν αἱ πληροφορίες ἐκεῖναι δὲν ἴσχυσαν τότε ὅπως τὸ μέτρον τῆς ἀνακλήσεως ἐφαρμοσθῆ καὶ ἐπ' ἐμέ, ἴσχυσαν ὅμως ἐπὶ τέλους ὅπως μὲ φέρωσιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποβάλω τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἐκθέσεως παραίτησίν μου καὶ νὰ ἐγκαταλείψω μετὰ λύπης ὑπηρεσίαν ὑπὲρ ἧς καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν Παρισίοις οὐκ ὀλίγον ἐ-

μόχθησα. Γνωστοὶ δὲ εἶναι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αἱ λόγοι τῆς παραιτήσεώς μου καὶ κρίνω ὅπως περιττὸν νὰ τοὺς ἐπαναλάβω ἐνταῦθα. Ἄν δὲ κάμνω λόγον τοῦ γεγονότος τούτου, τὸ πρᾶτ-
τω ὅπως ἐκφράσω εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὰς ἐπιμῶ-
νους αὐτῆς προσπάθειάς πρὸς ἀπόκρου-
σιν καὶ ἄρσιν τῶν ἀφορμῶν αἰτινες
προσκάλεσαν τὴν παραίτησίν μου.

Πρὶν δώσω πέρασ εἰς τὴν παροῦσαν,

δὲν πρέπει νὰ παραλείψω ὅτι αἱ κατὰ
πρῶτον ἤδη δημοσιευθεῖσαι γαλλιστὶ
ἐκθέσεις ἡμῶν συνετέλεσαν οὐκ ὀλίγον
ὅπως πιστοποιήσωσι τὰς γενομένας ἐν
Ἑλλάδι προόδους καὶ ἔδωσαν ἀφορμὴν
εἰς εὐμενεῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἡμῶν
κρίσεις.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 30 Ὀκτωβρίου 1878.

A. ΜΑΝΣΟΛΑΣ.

ΚΑΠΙΤΩΛΙΟΝ

Ὁ ἀναβαίνων τὸ Καπιτώλιον ὄρος, ἐπόμενος τῆ ὁδῷ, ἦν ἐχώρον τὸ πάλαι οἱ θριαμβεύοντες Ῥωμαῖοι στρατηγοὶ καὶ αυτοκράτορες, κατεχόμενος ὑπὸ τῶν κλασσικῶν ἀναμνήσεων τῆς ἱστορίας καὶ τῆς μυθολογίας, φανταζομένη αὐτὴ ὑπερμέγεθος, ἐμπλεὴς μεγίστων μνησιῶν, φυλαττόμενον ὑπὸ τειχῶν καὶ προμαχώνων, περικεκαχαρακωμένον ὑπὸ τάφρων βαθυτάτων καὶ κρημνῶν, καὶ ποταμῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῶν προτέρων περὶ τὸ ἔξαισιον τοῦ παραστατήσαντος αὐτῷ θεάματος. Καὶ ὅμως τὸ διαφύητον Καπιτώλιον, ἡ ἐπίτις καὶ τὸ κέντρον τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίας, τὸ ὄρος, ὅπερ κατώκησεν ὁ Κ. ὄνο., ὁ πατὴρ τῶν θεῶν, καὶ ἐφ' οὗ ἐκάθησεν ὑστερονικαυνοκράτωρ ὁ Jupiter Optimus Maximus, αὐτίνος ὁ θαυμαστός ναός, μετεωριζόμενος εἰς ὕψος ἑκατὸν βραμίδιον, ἦτο ἐστεγαζόμενος διὰ πλίνθων χαλκῶν κεχρυσωμένων τὸ ἱερόν τοῦτο ὄρος, ὅπερ ὑπέσχετο τῆ Ῥώμῃ τὴν βασιλείαν τῆς ὑψηλίου,

ἀφότου εὐεθέη ἐπ' αὐτοῦ, ὡς λέγουσιν, ἐπὶ Τροκηνίου τοῦ πρεσβυτέρου, ἡ κεφαλὴ τοῦ Tulus, τὸ δὲ λεγόμενον τούτο ὄνομα δὲν εἶναι ἄλλο ἢ λόφος, ἐξαιόμενος τὰς σπράκοντα μὲν ἄν μετὰ ὑπὲρ τῆς περὶ τῆς θάλασσης, ὁ δὲ ἀνερχόμενος ὑπὸν τὸ πρῶτον δὲν δὴ αὐτὴν νὰ πεισθῆ ὅτι βλέπει τὴν ἀναλωτὸν ἀκρόπολιν τῶν δυναστῶν τοῦ κόσμου.

Τὸ Καπιτώλιον ἔχει δύο κορυφάς τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς, ἐφ' ἧς ἦτο ἡ ἀρχαία ἡ ἐκκλησία Ἁγῶν Ἁγῶν, καὶ ὅπου ἴστατο τὸ πάλαι ὁ ναός τοῦ Διός, τὴν δὲ πρὸς τὸν Τίβεριν ἰστιαμμένην, ἐφ' ἧς ἴδυσται ἡ Ἀρκία ἀκρόπολις, ἡ ἑστὸς σῶζον αἰετὶ ἀξιόλογά τινα ἐρείπια ἐκ λίθου ἡρακλείου ὑπὸ τὸ μέγαρον τοῦ Caffarelli.

Τὸ Καπιτώλιον ἦτο τὸ πάλαι τὸ τέρμα καὶ ὁ προμαχὼ τῆς πόλεως πρὸς δυσμὰς καὶ πρὸς βόρρᾶ, μίαν μόνον εἰς τὸν παρῶν ἐξ ἀνατολῶν, ἦτο ἐκ τῆς Ἀγορῆς (Forum) διὰ τῶν τριῶν ἀνάδων, καὶ ἰδίως διὰ τῶν ἑκατὸν βαμίδιων τῆς Ταρπείας πέτρας. Ἄλλ' ἐν τῷ παρόντι τὸ Καπιτώλιον εἶναι προσιτὸ καὶ ἐκ δυσμῶν καὶ ἐξ ἀνατολῶν, ἐκ δὲ

τῆς περὶ τῆς τῆς β. ἔπει τις πρηνὴ πρὸ τῶν ποταμῶν αὐτοῦ διακλήρου τὴν Ῥώμην.

Μεταξὺ τῶν δύο κορυφῶν τοῦ Καπιτωλίου ἦτο τὸ διὰ τῆς τοῦ ὀνομαζόμενον Intermontium, ἐν ᾧ ὁ Λυκιδεὺς ὑπεδέξτο, ὡς λέγει, τοὺς φοβεροὺς ληστής, οἵτινες ἀπέτελεσαν τὸν πρῶτον πυρηνὰ τοῦ ἰσθμῶν Ῥωμαίων δήμου. Ἐν αὐτῷ ὁ Μιχαὴ Ἀγγελοῦ, ἐπὶ τῆς ἱεραρχίας ἐνδὸς τῶν Φαυλάων, Παύλου τοῦ τρίτου, διέγραψε τὴν περιφρημον τετραγώνου πλατεῖαν, εἰς τὴν ἀναβαίνομενον νῦν διὰ κλίμακος πλατυτάτης, μεγαλοπρεπῶς κεκοσμημένης κάτωθι μὲν διὰ δύο ἐκ μέλανος βασιλίου ἐξειργασμένων λεόντων, ἀνωθι δὲ διὰ τῶν δύο περιφρημῶν ἀγαλμάτων τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκου.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας ταύτης ἐστάθη τὸ ἐριππον χαλκοῦν ἀγάλμα τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, θαυμασίον τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν, διαφυλάττον ἔτι καὶ μετὰ δεκαοκτὼ αἰῶνας τὴν ἀρχαίαν ἐπιχεύσασιν, πρὸς ὃ λέγεται ὅτι ὁ Μιχαὴ Ἀγγελοῦ ἀπέτειλε τοὺς ἐξῆς λόγους· «Μεμνηθε ὅτι ζῆς